Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 20 maj 2021 *

”Begäran om förhandsavgörande – Civilrättsligt samarbete – Domstols behörighet, erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område – Förordning (UE) nr 1215/2012 – Behörighet vid försäkringstvister – Artikel 10 – Artikel 11.1 a – Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat, vid domstolen för den ort där käranden har hemvist, om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare – Artikel 13.2 – Den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren – Personkrets som omfattas av tillämpningsområdet – Begreppet ’skadelidande’ – Näringsidkare inom försäkringssektorn – Särskilda behörighetsregler – Artikel 7.2 och 7.5 – Begreppen ’filial’, ’agentur’ och ’annan etablering’”

I mål C-913/19,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Sąd Rejonowy w Białymstoku (distriktsdomstolen i Białystok, Polen) genom beslut av den 18 november 2019, som inkom till domstolen den 13 december 2019, i målet

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

mot

Gefion Insurance A/S,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Prechal samt domarna N. Wahl, F. Biltgen, L.S. Rossi (referent) och J. Passer,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, genom K. Janiec-Janowska, radca prawny,

– Gefion Insurance A/S, genom I. Łyszkiewicz, radca prawny,

– Polens regering, genom B. Majczyna, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: polska.

– Europeiska kommissionen, genom M. Heller och B. Sasinowska, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 14 januari 2021 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 13.2, jämförd med artiklarna 10, 7.2 och 7.5, i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 351, 2012, s.1)

2 Begäran har framställts i ett mål mellan CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nedan kallat CNP), ett polskt aktiebolag, och Gefion Insurance A/S (nedan kallat Gefion), ett försäkringsföretag med säte i Danmark, angående ersättning för en skada som uppstått till följd av en trafikolycka i Polen.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 1215/2012

3 I skälen 15, 18 och 34 i förordning nr 1215/2012 anges följande:

”(15) Behörighetsbestämmelserna bör uppfylla kravet på förutsebarhet och bygga på den allmänna principen om svarandens hemvist. Det bör alltid kunna gå att bestämma vilken domstol som är behörig utifrån denna princip, utom i vissa bestämda fall när tvistens art eller hänsynen till parternas rätt att själva avtala om behörig domstol gör det berättigat att använda något annat kriterium om anknytning. I fråga om juridiska personer måste hemvisten kunna bestämmas på ett objektivt sätt så att de gemensamma reglerna blir överskådliga och behörighetskonflikter kan undvikas.

…

(18) Vid försäkrings-, konsument- och anställningsavtal bör den svagare parten skyddas genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna.

…

(34) Kontinuiteten mellan [konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt successiva konventioner om tillträde av nya medlemsstater till denna konvention], [rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1)] och denna förordning ska säkerställas, och övergångsbestämmelser bör därför införas. Likaså måste kontinuitet råda när det gäller Europeiska unionens domstols tolkning av bestämmelserna i 1968 års Brysselkonvention och de förordningar som ersätter den.”

4 Kapitel II i förordning nr 1215/2012, om ”[d]omstols behörighet”, innehåller ett avsnitt 1, med rubriken ”Allmänna bestämmelser”, som omfattar artiklarna 4–6 i förordningen.

5 I artikel 4.1 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.”

6 Artikel 5.1 i förordning nr 1215/2012 har följande lydelse:

”Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat får väckas vid domstol i en annan medlemsstat endast med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i detta kapitel.”

7 Avsnitt 2 i kapitel II i förordningen, med rubriken ”Särskilda behörighetsbestämmelser”, innehåller bland annat artikel 7, som har följande lydelse:

”Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

…

2. Om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen för den ort där skadan inträffade eller kan inträffa.

…

5. Om talan avser en tvist som hänför sig till verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering, vid domstolen för den ort där denna är belägen.

…”

8 Avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 1215/2012, med rubriken ”Behörighet vid försäkringstvister”, omfattar artiklarna 10–16.

9 Artikel 10 i denna förordning har följande lydelse:

”För försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet bestämmelserna i detta avsnitt, om inte annat följer av artiklarna 6 och 7.5.”

10 I artikel 11.1 i förordning nr 1215/2012 föreskrivs följande:

”Talan mot en försäkringsgivare som har hemvist i en medlemsstat får väckas

a) vid domstolarna i den medlemsstat där han eller hon har hemvist,

b) i en annan medlemsstat, vid domstolen för den ort där käranden har hemvist om talan väcks av försäkringstagaren, den försäkrade eller en förmånstagare, eller

…”

11 Artikel 12 i förordningen har följande lydelse:

”Beträffande ansvarsförsäkring eller försäkring av fast egendom får talan mot försäkringsgivaren också väckas vid domstolen i den ort där skadan inträffade. Detsamma gäller om både lös och fast egendom omfattas av samma försäkringsavtal och har skadats genom samma händelse.”

12 I artikel 13.1 och 13.2 i nämnda förordning föreskrivs följande:

”1. I fråga om ansvarsförsäkring får, om lagen i domstolsstaten tillåter det, talan mot försäkringsgivaren vidare väckas vid den domstol där den skadelidande har väckt talan mot den försäkrade.

2. Bestämmelserna i artiklarna 10, 11 och 12 gäller om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.”

Direktiv 2009/138/EG

13 I artikel 145 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II) (EUT L 335, 2009, s. 1), med rubriken ”Villkor för etablering av filial”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Medlemsstaterna ska se till att ett försäkringsföretag som önskar etablera en filial inom en annan medlemsstats territorium underrättar hemmedlemsstatens tillsynsmyndigheter därom.

Ett företags stadigvarande närvaro inom en medlemsstats territorium ska betraktas som en filial, även om närvaron inte har formen av en filial utan endast består av ett kontor som förestås av företagets egen personal eller av någon som är fristående från företaget men har en stående fullmakt att företräda företaget på samma sätt som en agentur.”

14 I artikel 151 i direktivet, med rubriken ”Icke-diskriminering av personer som framställer anspråk”, föreskrivs följande:

”Värdmedlemsstaten ska kräva att skadeförsäkringsföretaget ser till att personer som framställer anspråk i anledning av händelser som inträffat inom dess territorium, inte kommer i en mindre förmånlig ställning till följd av det förhållandet att företag som försäkrar risker klassificerade enligt försäkringsklass 10 i del A i bilaga I, med undantag för fraktförares ansvar, gör detta inom ramen för tillhandahållande av tjänster i stället för att ha ett etableringsställe i den staten.”

15 I artikel 152 i direktivet, med rubriken ”Representant”, anges följande:

”1. För de ändamål som anges i artikel 151 ska värdmedlemsstaten kräva att skadeförsäkringsföretaget utser en representant, bosatt eller etablerad inom medlemsstatens territorium, som ska inhämta alla upplysningar som behövs om försäkringsfall, och som har fullmakt att företräda företaget i förhållande till skadelidande som skulle kunna framställa anspråk, innefattande rätt för representanten att betala ersättningar i anledning av sådana anspråk och att företräda företaget, eller vid behov låta det företrädas, inför den medlemsstatens domstolar och myndigheter i angelägenheter som rör sådana försäkringsfall.

…

3. Det förhållandet att en representant utses ska inte i sig innebära etablering av en sådan filial som avses i artikel 145.

…”

Polsk rätt

16 Enligt artikel 1099 i kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen) ska den domstol vid vilken talan väckts, när som helst under förfarandet, ex officio pröva om den nationella domstolen saknar behörighet att pröva tvisten och avvisa talan om bristande behörighet föreligger. Den nationella domstolens bristande behörighet utgör grund för att ogiltigförklara förfarandet.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

17 Den 28 februari 2018 inträffade en trafikolycka i Polen, där två fordon kolliderade. Den person som var ansvarig för olyckan hade – innan olyckan inträffade – tecknat ett avtal med Gefion om ansvarsförsäkring för motorfordon.

18 Den 1 mars 2018 hyrde den skadelidande ett ersättningsfordon, mot vederlag, av den verkstad vartill det skadade fordonet hade förts. Vid regleringen av uthyrningstjänsten överlät den skadelidande sin fordran gentemot Gefion till verkstaden, i enlighet med ett avtal om överlåtelse av fordran. Den 25 juni 2018 överlät verkstaden samma fordran till CNP, i enlighet med ett nytt avtal om överlåtelse av fordran.

19 Genom skrivelse av den 25 juni 2018 begärde CNP att Gefion skulle betala det belopp som fakturerats för uthyrningen av ersättningsfordonet. Denna begäran skickades till Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (nedan kallat Polins), ett aktiebolag med säte i Żychlin (Polen) och, såsom framgår av beslutet om hänskjutande, representant för Gefion i Polen.

20 Genom skrivelse av den 16 augusti 2018 godkände Crawford Polska sp. z o.o., ett polskt bolag som fått i uppdrag av Gefion att reglera skadan, delvis fakturan avseende uthyrningen av ersättningsfordonet och beviljade CNP en del av det fakturerade beloppet för denna uthyrning.

21 I den sista delen av denna skrivelse angav Crawford Polska att ett klagomål kunde riktas mot bolaget, i dess egenskap av organ auktoriserat av Gefion, eller direkt mot Gefion, ”antingen i enlighet med reglerna om allmän behörighet eller vid den domstol där försäkringstagaren, den försäkrade, en förmånstagare eller rättighetsinnehavare enligt försäkringsavtalet har hemvist eller säte”.

22 CNP väckte talan mot Gefion den 20 augusti 2018 vid Sąd Rejonowy w Białymstoku (distriktsdomstolen i Białystok, Polen). Till stöd för denna domstols behörighet åberopade CNP den information som Gefion offentliggjort, nämligen att Polins var Gefions huvudsakliga representant i Polen. CNP hade begärt att delgivning till Gefion skulle ske på Polins adress.

23 Den 11 december 2018 utfärdade nämnda domstol ett betalningsföreläggande.

24 Gefion bestred betalningsföreläggandet och bestred de polska domstolarnas behörighet att pröva tvisten. Med hänsyn till att CNP bedrev näringsverksamhet bestående i återköp av fordringar inom ramen för försäkringsavtal, drog Gefion nämligen slutsatsen att CNP inte var försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare i den mening som avses i artikel 11.1 b i förordning nr 1215/2012 och att bolaget således inte hade möjlighet att väcka talan avseende en försäkringstvist vid en domstol i en annan medlemsstat än den där försäkringsgivaren har sitt säte.

25 Gefion åberopade dessutom domen av den 31 januari 2018, Hofsoe (C-106/17, EU:C:2018:50) till stöd för sitt påstående att med hänsyn till skyddsfunktionen i artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012, ska en person som bedriver näringsverksamhet bestående i indrivning av fordringar avseende försäkringsersättning, i egenskap av avtalsrättslig förvärvare av dessa fordringar, inte komma i åtnjutande av det särskilda skydd som de särskilda behörighetsreglerna i avsnitt 3 i kapitel II i förordningen medför.

26 CNP anförde att Gefion förekommer i förteckningen över de försäkringsföretag i unionens och Europeiska frihandelssammanslutningens (Efta) medlemsstater som anmälts till Komisja Nadzoru Finansowego (finanstillsynsmyndigheten, Polen), att Gefion säljer försäkringar i Polen och att det inte kan förhålla sig så, att den som förvärvar en fordran från en skadelidande person inte kan kräva sådan ersättning för reparationskostnader som den som är aktuell i det nationella målet vid domstolen på den ort där skadan inträffade och där reparationen utfördes.

27 Den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida CNP i förevarande fall med framgång kan åberopa behörighetsreglerna i avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 1215/2012. Den hänskjutande domstolen söker i synnerhet klarhet i huruvida CNP, ett företag som av en skadelidande person har förvärvat en fordran som denna person har mot en försäkringsgivare till följd av en ansvarsförsäkring, kan tillerkännas det skydd som enligt bestämmelserna i detta avsnitt är förbehållet den svagare parten i ett rättsförhållande. Enligt den hänskjutande domstolen är det snarare lämpligt att tillämpa bestämmelserna i avsnitt 2 i kapitel II i förordningen, närmare bestämt artikel 7.2 eller 7.5 i förordningen. Slutligen framstår det som oklart för den hänskjutande domstolen hur begreppen ”filial”, ”agentur” och ”annan etablering” i den mening som avses i artikel 7.5 ska tolkas.

28 Mot denna bakgrund beslutade Sąd Rejonowy w Białymstoku (Distriktsdomstolen i Białystok) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska artikel 13.2, jämförd med artikel 10 i förordning [nr 1215/2012] tolkas så, att det inte är uteslutet att tillämpa artikel 7.2 och 7.5 i denna förordning i en tvist mellan ett försäkringsföretag å ena sidan, och en näringsidkare som från en skadelidande har förvärvat en fordran mot detta försäkringsföretag å den andra, för att fastställa vilken domstol som är behörig att pröva tvisten?

2) För det fall att den första frågan ska besvaras jakande, ska artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 tolkas så, att ett bolag – som utövar verksamhet i en medlemsstat och reglerar sakskador inom ramen för en obligatorisk ansvarsförsäkring för motorfordon på grundval av ett avtal med ett försäkringsföretag som har säte i en annan medlemsstat – ska anses vara försäkringsföretagets filial, agentur eller annan etablering?

3) För det fall att den första frågan ska besvaras jakande, ska artikel 7.2 i förordning nr 1215/2012 tolkas så, att den utgör en självständig behörighetsgrund för domstolen i den medlemsstat där den skadevållande händelsen inträffade, och där den borgenär som från den skadelidande har förvärvat fordran till följd av den obligatoriska ansvarsförsäkringen har väckt talan mot försäkringsföretaget med säte i en annan medlemsstat?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första och den tredje frågan

29 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den tredje frågan, vilka ska prövas gemensamt, för att få klarhet i huruvida artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012, jämförd med artikel 10 i samma förordning, ska tolkas så, att den utgör hinder mot att en domstols behörighet, i förekommande fall självständigt, grundas på artikel 7.2 eller artikel 7.5 i denna förordning, i händelse av en tvist mellan ett försäkringsföretag å ena sidan, och en näringsidkare som förvärvat en fordran som en skadelidande ursprungligen haft gentemot detta försäkringsföretag å den andra.

30 Det ska inledningsvis erinras om att i den mån förordning nr 1215/2012, enligt dess skäl 34, har upphävt och ersatt förordning nr 44/2001, som i sin tur har ersatt konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, i dess lydelse enligt senare konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention, gäller

EU-domstolens tolkning av bestämmelserna i dessa rättsakter även ”motsvarande” bestämmelser i förordning nr 1215/2012 (dom av den 9 juli 2020, Verein für Konsumenteninformation, C-343/19, EU:C:2020:534, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

31 Enligt artikel 4.1 i förordning nr 1215/2012 ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat som huvudregel väckas vid domstol i den medlemsstaten. I artikel 5.1 i nämnda förordning föreskrivs emellertid undantag om att talan mot dessa personer får väckas vid domstol i en annan medlemsstat med stöd av bestämmelserna i avsnitten 2–7 i kapitel II i förordningen.

32 Vad närmare bestämt gäller avsnitt 3 i detta kapitel II, med rubriken ”Behörighet vid försäkringstvister”, ska det noteras att det härigenom har inrättats ett separat system för fördelningen av domstols behörighet vid försäkringstvister (se, analogt, dom av den 12 maj 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, punkt 29).

33 I artikel 10 i förordning nr 1215/2012 preciseras nämligen att vid försäkringstvister gäller i fråga om domstols behörighet bestämmelserna i avsnitt 3, som innehåller artiklarna 10–16 i förordningen, såvida inte annat föreskrivs i artiklarna 6 och 7.5 i samma förordning.

34 Härav följer att avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 1215/2012 på ett självständigt sätt reglerar domstols behörighet vid försäkringstvister, vilket innebär att förutom de behörighetsgrunder som anges i avsnitt 3 i förordningen kan inga andra behörighetsgrunder än de som det uttryckligen hänvisas till i artikel 10 i förordningen komma i fråga vid dessa tvister, det vill säga de grunder som avses i artikel 6 och artikel 7.5 i förordningen.

35 Eftersom artikel 10 i förordning nr 1215/2012 inte hänvisar till förordningens artikel 7.2, är sistnämnda bestämmelse inte tillämplig när en tvist – vad gäller domstols behörighet – omfattas av tillämpningsområdet för avsnitt 3 i kapitel II i förordningen.

36 En sådan tolkning stöds av lydelsen i artikel 11.1 a och artikel 12 i förordning nr 1215/2012, som innehåller behörighetsregler som motsvarar de som föreskrivs i artikel 4.1 respektive artikel 7.2 i denna förordning.

37 Det ska dessutom framhållas att det följer av artikel 13.2 i förordning 1215/2012 att bestämmelserna i artiklarna 10–12 är tillämpliga om den skadelidande väcker talan direkt mot försäkringsgivaren, om sådan direkt talan är tillåten.

38 Syftet med denna hänvisning i artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012 är att utöka gruppen kärande i artikel 11.1 b med personer som har lidit skada, utan att denna grupp därmed begränsas till dem som har lidit direkt skada (se analogt, beträffande förordning nr 44/2001, dom av den 20 juli 2017, MMA IARD, C-340/16, EU:C:2017:576, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

39 Det ska emellertid erinras om att syftet med avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 1215/2012, enligt skäl 18 i förordningen, är att skydda den svagare parten genom behörighetsbestämmelser som är förmånligare för dennes intressen än de allmänna bestämmelserna, och att ett sådant syfte innebär att tillämpningen av de särskilda behörighetsbestämmelserna i detta avsnitt inte ska utsträckas till att omfatta personer för vilka detta skydd inte är motiverat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 februari 2020, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, punkterna 27 och 44 samt där angiven rättspraxis).

40 En person som har förvärvat den skadelidandes rättigheter och som också kan anses vara den svagare parten bör visserligen kunna dra nytta av de särskilda behörighetsregler som föreskrivs genom de förenade bestämmelserna i artikel 11.1 b i och artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012, men det finns inte någon anledning att särskilt skydda någon av parterna när båda är näringsidkare inom

försäkringsbranschen och ingen av dem kan presumeras ha en svagare ställning än den andra (se, för ett liknande resonemang, dom av den 31 januari 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkterna 39 och 42, samt där angiven rättspraxis).

41 Således har domstolen slagit fast att ett socialförsäkringsorgan som enligt lag har förvärvat de rättigheter som tillkommer en person som har skadats direkt i en bilolycka inte kan åberopa de förenade bestämmelserna i artikel 9.1 b och artikel 11.2 i förordning nr 44/2001, vilka motsvaras av artikel 11.1 b respektive artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012, i syfte att vid domstolarna i den medlemsstat där organet har sitt säte väcka direkt talan mot den i en annan medlemsstat hemmahörande försäkringsgivaren till den person som påstås vara ansvarig för olyckan (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 september 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, punkt 43 och där angiven rättspraxis).

42 Domstolen har även funnit att en person som bedriver näringsverksamhet bestående i att driva in fordringar på försäkringsersättning, varvid vederbörande grundar sig på ett avtal om fordringsöverlåtelse avseende sådan ersättning, inte omfattas av det särskilda skydd som forum actoris ger (dom av den 31 januari 2018, Hofsoe, C-106/17, EU:C:2018:50, punkt 43).

43 I förevarande fall framgår det av beslutet om hänskjutande att CNP:s verksamhet består i att driva in fordringar hos försäkringsföretag. Denna omständighet, som det ankommer på den hänskjutande domstolen att kontrollera, utgör hinder för att bolaget ska anses ha en svagare ställning än motparten, i den mening som avses i den rättspraxis som det hänvisats till i punkterna 40–42 ovan, vilket innebär att bolaget inte kan omfattas av de särskilda behörighetsreglerna i artiklarna 10–16 i förordning nr 1215/2012.

44 Det ska mot bakgrund av denna slutsats prövas huruvida en domstol som har att avgöra en tvist mellan ett försäkringsföretag å ena sidan, och en näringsidkare som förvärvat en fordran som en skadelidande ursprungligen haft gentemot detta företag å den andra, kan grunda sin behörighet på artikel 7.2 eller artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012.

45 I detta avseende har domstolen redan slagit fast att när avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 44/2001 inte är tillämpligt på ett käromål som har väckts av en försäkringsgivare mot en annan försäkringsgivare, är artikel 6.2, som omfattas av avsnitt 2 i kapitel II i denna förordning, tillämplig på käromålet om det omfattas av de fall som avses i sistnämnda bestämmelse (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, SOVAG, C-521/14, EU:C:2016:41, punkt 31).

46 Analogt kan det konstateras att för det fall avsnitt 3 i kapitel II i förordning nr 1215/2012 inte är tillämpligt på talan på grund av att ingen av parterna kan sägas ha en svagare ställning i förhållande till den andra parten, kan denna talan omfattas av bestämmelserna i avsnitt 2 i samma kapitel, däribland artikel 7.2 eller artikel 7.5 i förordningen, även när det rör sig om en försäkringstvist, förutsatt att de villkor som anges i dessa bestämmelser är uppfyllda.

47 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första och den tredje frågan besvaras enligt följande. Artikel 13.2 i förordning nr 1215/2012, jämförd med artikel 10 i samma förordning, ska tolkas så, att den inte är tillämplig på en tvist mellan ett försäkringsföretag å ena sidan, och en näringsidkare som förvärvat en fordran som en skadelidande ursprungligen haft gentemot detta försäkringsföretag å den andra, vilket innebär att denna bestämmelse inte utgör hinder mot att den domstol som ska pröva tvisten i förekommande fall grundar sin behörighet på artikel 7.2 eller artikel 7.5 i denna förordning.

Den andra frågan

48 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att ett bolag som i en medlemsstat, i enlighet med ett avtal med ett försäkringsföretag som är etablerat i en annan medlemsstat, i sistnämnda företags namn och för dess räkning bedriver verksamhet bestående i att reglera skador inom ramen för ansvarsförsäkringar för motorfordon, ska anses utgöra en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i denna bestämmelse.

49 För att besvara denna fråga vill domstolen erinra om att de särskilda behörighetsreglerna i avsnitt 2 i kapitel II i förordning nr 1215/2012, däribland de i artikel 7.5, utgör undantag från huvudregeln i artikel 4.1 i förordningen, det vill säga att domstolarna i den medlemsstat där svaranden har hemvist är behöriga. Behörigheten för domstolen i den ort där en filial, agentur eller annan etablering är belägen, i den mening som avses i nyssnämnda artikel 7.5 i förordningen, är en särskild behörighetsregel, som därför ska tolkas självständigt och strikt, vilket således inte medger en tolkning som går utöver de fall som är uttryckligen angivna i förordningen (se, analogt med artikel 5.5 i förordning nr 44/2001, dom av den 5 juli 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 26 och där angiven rättspraxis).

50 Den särskilda behörighetsregeln i artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 grundas på att det finns en särskilt nära anknytning mellan tvisten och de domstolar där talan kan komma att väckas, vilket med hänsyn till intresset av en god rättskipning och ett ändamålsenligt förfarande gör det befogat att ge dessa domstolar behörighet (se, analogt med artikel 5.5 i förordning nr 44/2001, dom av den 5 juli 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 27 och där angiven rättspraxis).

51 Härvidlag följer det av domstolens praxis att det finns två kriterier som gör det möjligt att avgöra om en tvist avser verksamheten vid en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012.

52 För det första förutsätter begreppen ”filial”, ”agentur” och ”annan etablering”, i den mening som avses i denna bestämmelse, att det finns ett verksamhetscentrum som varaktigt framträder utåt som en förlängning av ett huvudkontor. Detta verksamhetscentrum ska ha en ledning och vara materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne inte behöver vända sig direkt till huvudkontoret. För det andra måste tvisten röra handlingar som avser en filials verksamhet eller förpliktelser som den har åtagit sig i huvudkontorets namn, vilka ska uppfyllas i den stat där filialen är belägen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 juli 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, punkt 48, dom av den 5 juli 2018, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-27/17, EU:C:2018:533, punkt 59 och dom av den 11 april 2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, punkt 33).

53 I förevarande fall framgår det av uppgifterna i beslutet om hänskjutande att det visserligen finns två bolag som företräder Gefions intressen i Polen, nämligen Polins och Crawford Polska, men det är sistnämnda bolag som har bemyndigats av Gefion att ombesörja regleringen av den skada som är aktuell i det nationella målet. Det är således med avseende på Crawford Polskas verksamhet som den hänskjutande domstolen söker EU-domstolens vägledning i fråga om räckvidden av artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012.

54 Vad gäller det första kriterium som följer av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 52 ovan, framgår det – med förbehåll för den bedömning av de faktiska omständigheterna som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra – av beslutet om hänskjutande att Crawford Polska är ett polskt aktiebolag, vilket innebär att detta bolag, i egenskap av juridisk person, har en självständig rättslig ställning och har en ledning.

55 Det framgår dessutom av själva uppdraget från Gefion till Crawford Polska att sistnämnda bolag har befogenhet att ”ombesörja varje aspekt av uppkomna [ersättningsanspråk]”. Den hänskjutande domstolen har även preciserat att Crawford Polska är fullt behörigt att utöva en verksamhet som har rättsverkningar för försäkringsföretaget och att handla i Gefions namn och för dess räkning.

56 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 63 i sitt förslag till avgörande framgår det således att Crawford Polska, i enlighet med detta uppdrag, har full befogenhet att bedriva verksamhet bestående i skade- och ersättningsreglering, på ett sätt som medför rättsverkningar för försäkringsföretaget, vilket innebär att Crawford Polska ska betraktas som ett verksamhetscentrum som varaktigt framträder utåt som en förlängning av ett huvudkontor.

57 Däremot ankommer det på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida detta centrum är materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne inte behöver vända sig direkt till huvudkontoret.

58 När det gäller det andra kriteriet som följer av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 52 ovan, ska det först påpekas att det nationella målet inte kan anses avse åtgärder som rör Carwford Polskas verksamhet, eftersom det inte rör sådana rättigheter och förpliktelser inom eller utanför avtalsförhållanden som hör till den egentliga förvaltningen av detta bolag (se, för ett liknande resonemang, dom av den 22 november 1978, Somafer, 33/78, EU:C:1978:205, punkt 13).

59 Vad därefter gäller frågan huruvida målet vid den nationella domstolen avser åtaganden som Crawford Polska gjort för Gefions räkning, har det i punkt 53 ovan erinrats om att det sistnämnda bolaget har gett det förstnämnda bolaget i uppdrag att vidta åtgärder för att reglera skadan i det nationella målet. Det framgår dessutom av beslutet om hänskjutande att det var Crawford Polska själv som, i Gefions namn och för dess räkning, beslutade att endast bevilja CNP en del av den begärda ersättningen. Om denna omständighet bekräftas av den hänskjutande domstolen, skulle detta innebära att Crawford Polska inte endast var en mellanhand med uppgift att vidarebefordra information, utan aktivt bidrog till den rättsliga situation som ligger till grund för det nationella målet, vilket även generaladvokaten har påpekat i punkt 66 i sitt förslag till avgörande. Med hänsyn till Crawford Polskas inblandning i rättsförhållandet mellan parterna i det nationella målet, ska tvisten följaktligen anses avse åtaganden som Crawford Polska gjort i Gefions namn (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 april 2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, punkterna 34 och 35).

60 Vad slutligen gäller det argument som den hänskjutande domstolen, Gefion och Europeiska kommissionen framfört i andra hand, nämligen att begreppen ”filial”, ”agentur” och ”annan etablering”, i den mening som avses i artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012, ska förstås mot bakgrund av direktiv 2009/138, särskilt begreppen ”stadigvarande närvaro” och ”representant” i artiklarna 145 och 152 i detta direktiv, är det tillräckligt att påpeka att artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 ska ges en självständig tolkning inom ramen för systematiken och syftet med denna bestämmelse, vilket även generaladvokaten påpekat i punkt 72 i sitt förslag till avgörande, och i enlighet med de särskilda kriterier avseende denna bestämmelse som fastställts i rättspraxis.

61 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att ett bolag som i en medlemsstat, i enlighet med ett avtal med ett försäkringsföretag som är etablerat i en annan medlemsstat, i sistnämnda företags namn och för dess räkning bedriver verksamhet bestående i att reglera skador inom ramen för ansvarsförsäkringar för motorfordon, ska anses utgöra en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i denna bestämmelse, om bolaget

– varaktigt framträder utåt som en förlängning av försäkringsföretaget och

– har en ledning och är materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne inte behöver vända sig direkt till försäkringsföretaget.

Rättegångskostnader

62 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) **Artikel 13.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, jämförd med artikel 10 i samma förordning, ska tolkas så, att den inte är tillämplig på en tvist mellan ett försäkringsföretag å ena sidan, och en näringsidkare som förvärvat en fordran som en skadelidande ursprungligen haft gentemot detta försäkringsföretag å den andra, vilket innebär att denna bestämmelse inte utgör hinder mot att den domstol som ska pröva tvisten i förekommande fall grundar sin behörighet på artikel 7.2 eller artikel 7.5 i denna förordning.**

2) **Artikel 7.5 i förordning nr 1215/2012 ska tolkas så, att ett bolag som i en medlemsstat, i enlighet med ett avtal med ett försäkringsföretag som är etablerat i en annan medlemsstat, i sistnämnda företags namn och för dess räkning bedriver verksamhet bestående i att reglera skador inom ramen för ansvarsförsäkringar för motorfordon, ska anses utgöra en filial, agentur eller annan etablering i den mening som avses i denna bestämmelse, om bolaget**

   – **varaktigt framträder utåt som en förlängning av försäkringsföretaget och**

   – **har en ledning och är materiellt så utrustat att det kan förhandla med tredje man på så sätt att denne inte behöver vända sig direkt till försäkringsföretaget.**

Underskrifter